

Na iNuinui e Oladi

Mai vei Megan Armknecht
Yavutaki ena italanoa dina

E dua na goneyalewa yabaki 15 ka vakaitikotiko mai Oladi ena gauna ni II ni Valu Levu, o Grace. Sa balavu sara na gauna e yaco tiko kina na ivalu. Era sa waloloi ena via kina o ira mai Oladi, ka ra vakanuinui tu ni sa na cava na ivalu.

Ena iotioti ni yabaki ni II ni Valu Levu sa kena e ca saraga vei Oladi. Era kauta tani saraga na veika kece o ira na Nazi. E sega ni rawa ni lako ki vuli o Grace. E sega na qilaiso me vakatakata na nodratou vale. Eratou kania tikoga na varasa o Grace kei na nona matavuvale me kua kina ni ratou waloloi ena via kana. E vakasisilana kena ikanakana! Sa qai ca sara, ni se kai vesu tikoga ni valu, o Tamaqu.

Ia e tu wavoki ga na cagi ni nuinui. Era sa kaya tiko na tamata ni sa druka tiko ena ivalu na Nazi. Ena vula o Me ni 1945, era sa soro na Nazi. Sa qai mai galala tu o Oladi! Era vakaraitaka na nodra marau na tamata. Sa rawa ni lesu tale ki vuli o Grace. Sa sega na mataivalu me ra rerevaka.

Kena e talei sara, e dua na siga ena nodratou lesu tiko mai na vuli o Grace kei iratou na ganena, eratou sa raica ni sa vakarewa tu e matani nodratou vale na kuila ni Oladi. Eratou sa kila sara na ibalebale ni ka oqo.

“Sa tiko i vale o Ta!” e kailavaka mai o Heber.

Eratou sa veitau sara yani ki loma o Grace kei iratou na ganena. Sa viviga sara na ligana e domoi Tamana ka mokoti koya sara. Sa mokoti koya talega vakaukauwa o tamana. E ka totoka dina ni sa tiko tale e vale o Ta.

Ni oti vakalailai oya, sa tekivu yaco mai ki Oladi na, kakana, isulu, kei na wainimate. Era vakauta yani na iliuliu ni Lotu mai Salt Lake e levu na iyaya e gadrevi me vukei ira na tamata ni sa oti na ivalu. E dua talega kina na vinivo vou nei Grace! Esa dara tu mai na vinivo vata ga e dara tiko mai ena lima na yabaki, ka sa marau sara o koya ni dua nona vinivo vou.

Ena matai ni gauna ni oti e dua na gauna balavu, sa veirauti na kakana e kania o Grace. Na mataveiliutaki ni kau-lotu kei na matanitu o Oladi sa nanuma vata me tekivu tei na pateta me levu kina na kakana. Era tea na lewenilotu e levu na pateta ena veivanua volekata. Ena ivula imago sa na udolu vakaudolu na pateta me ra kania.

“Raica!” E tukuna yani o Grace vei Ta, ni dusia tu yani e dua na pateta se qai tekivu kadre. “Eda na sega tale ni via kana!”

E deguvacu ga o Ta ka sega ni dredre. E kaya o koya, “Keirau veitalanoa tiko kei Peresitedi Zappey. Ka tukuna vei au ni o ira na Yalododonu Edaidai mai Jamani era se waloloi tu ga ena via kana, me vakataki keda e liu. Era sega ni ciqoma tiko na veivuke mai na nodra matanitu me vakataki keda.” E biuta e tabai Grace o Ta na ligana. “Sa kerea o Peresitedi Zappey kevaka e rawa ni datou solia vei ira na Yalododonu e Jamani na nodatou pateta.”

“Solia na nodatou pateta!” Sa kaya tagitagi o Grace. Ia o ira na Nazi era kai Jamani! “Ena rawa beka ni ra Yalododonu Edaidai, Ta, ia era se kai Jamani tikoga.”

“Au kila ni sega ni rawarawa,” e kaya o Ta. “Ia, era sa luve ni Kalou. e lomani ira talega o Koya. Au sa vosoti ira ena nodra kauti au tu vakavesu. Ena rawa ni vukei keda kece na Kalou meda veivosoti.”

E raici Ta cake yani o Grace. Sa tamata qaqa dina esa qai bau kila, ia e sega ni kila o koya kevaka e tu vua na yaloqaqa me rawa ni veivosoti me vakataki tamana. Ka sa nanuma mai e dua nona qasenivuli ena gauna ni valu. E kaya na nona qasenivuli ni sega ni o ira kece na kai Jamani era Nazi, ka sega ni Nazi kece era sotia ca. Ena gauna oqo era sa waloloi ena via kana o ira na goneyalewa kei na cauravou e Jamani, me vakataki Grace ga eliu.

E cegu levu sara o Grace. “Au sa kila vinaka,” e kaya o koya. “Tou solia vei iratou na nodatou pateta.”

E dredre sara o Ta ka mokoti koya. “O sa dua na yalewa qaqa. E sega ni ka rawarawa meda cakava. Ia, eda tisaipeli i Jisu Karisito, ka vakakina o ira na tacida kei na ganeda mai Jamani.”

E dredre sara o Grace. Na yalo ni cudru e vakila tu e lomana e sa seyavu, ka sa vakila o koya ni sa logaloga vina-ka ka katakata na lomana. E rawa ni vosoti ira na kai Jamani. Ka rawa talega ni vukei koya o Jisu me lomani ira. ■

O dauvolaivola e vakaitikotiko e New Jersey, Amerika.

Era solia na Yalododonu Edaidai mai Oladi e 140,000 na paudi (70 na tani) na pateta kei na 180,000 na paudi (90 na tani) na herring e dua na mataqali ika vei ira na Yalododonu Edaidai mai Jamani. Ena mua ni yabaki 1953, era vakauta vei ira na lewenilotu e Oladi o ira na Yalododonu e Jamani e levu na yaya ni oti e dua na waluvu.